

Veileder om forsikringer for næringsdrivende fysioterapeuter

Som næringsdrivende fysioterapeut er man ikke automatisk dekket ved sykdom, ansvar for behandlingen man tilbyr eller i forhold til å kunne oppbære nødvendig inntekt om man skulle bli langvarig arbeidsufør. Næringsdrivende har heller ikke pensjonsordninger utover pensjonen fra NAV, slik tilfellet er for ansatte, der arbeidsgiver plikter å tegne pensjonsforsikring for sine ansatte (OTP = Obligatorisk Tjenestepensjon).

Denne veilederen tar for seg forsikringer som du som næringsdrivende fysioterapeut har behov for og har tilgang til å tegne.

Innhold

Forsikring av din evne til å generere inntekt til foretaket ditt.....	1
Forsikringer ved egen sykdom av varighet opptil 1 år	2
Forsikringer ved egen sykdom av varighet lenger enn 1 år	3
PFF's anbefalinger:	4
Forsikring av virksomheten din	5
Ansvar for behandlingen du gir	5
Hvilke forsikringer finnes i tilfelle det skulle inntreffe en pasientskade?	5
Lov om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven).....	7
Forskrift om pasientskadelovens virkeområde og om tilskuddsplikt.....	7

Forsikring av din evne til å generere inntekt til foretaket ditt

Nærmest alle næringsdrivende fysioterapeuter har et enkeltpersonforetak (ENK) som er det organet som inntekten genereres til. Et enkeltpersonforetak er pr. definisjon en virksomhet som eies av én person, hvor eieren har fullt personlig økonomisk ansvar og beskattes for virksomhetens overskudd.

Siden du som eier har behov for inntekt til ditt personlige forbruk, og enkeltpersonforetaket ditt antakelig har økonomiske forpliktelser som forfaller løpende uavhengig av den inntekten du har til enhver tid, er det nødvendig å sørge for at du fortsatt kan betale de faste utgiftene dine, ha penger til livsopphold og betale virksomhetens utgifter selv om inntekten skulle falle bort i kortere eller lengere tid.

Det kan være to prinsipielt forskjellige årsaker til at inntekten din faller bort, og det er:

1. Du blir arbeidsufør
2. Virksomheten du jobber i fungerer ikke i en periode

Du bør derfor ha forsikringer som gir det en økonomisk kompensasjon for inntektsbortfallet i begge disse situasjonene.

Forsikringer ved egen sykdom av varighet opptil 1 år

Sykepenger fra NAV

Selvstendig næringsdrivende har rett til sykepenger fra folketrygden. Ordningen er imidlertid ikke identisk med den som gjelder for arbeidstakere.

For enkeltpersonforetak er hovedregelen at NAV yter sykepenger med **80 % av beregningsgrunnlaget**, begrenset oppad til **6 G** (folketrygdens grunnbeløp). Beregningsgrunnlaget bygger normalt på gjennomsnittlig personinntekt, det vil si den inntekten du har etter at utgiftene er betalt. Med andre ord får du utbetalt 80 % av det beløpet du hadde til disposisjon til personlige utgifter før du ble syk.

NAV dekker med andre ord ikke de utgiftene du har i forbindelse med næringsdriften din som kan være avtalt leie med foretaket du jobber i, eller om du selv driver klinikken din vil slike utgifter typisk være:

- lokaleleie
- leasing av utstyr
- strøm
- journalsystemer
- telefon
- regnskap
- forsikringer
- andre faste driftskostnader

Disse kostnadene løper normalt videre selv om klinikken står stille.

For fysioterapeuter med høy personinntekt vil dessuten inntekter over 6 G ikke bli kompensert gjennom folketrygden. Denne ordningen hos NAV trener man ikke bestille eller tegne, man har den automatisk når man er næringsdrivende. Det er en karenstid på 16 dager før den kommer til utbetaling.

Dersom man vil sikre seg ytterligere gjennom NAV sine ordninger kan man tegne tilleggsforsikring slik at gir 100 % av pensjonsgivende inntekt i utbetaling i stedet for 80 %, og man kan også tegne et tillegg for utbetaling fra 1. dag. Disse tilleggene er imidlertid så dyre at det er bedre å sette disse pengene på en konto og ha dem som «buffer», da kan du også om det skulle bli for mye penge i bufferen bruke dem til andre ting.

Med et overskudd i næringen (sykepengegrunnlaget) på 6G = kr. 819 294 koster de ekstra forsikringene du kan tegne hos NAV:

Kr. 25 398 pr. år å forsikre seg for de første 16 dagene av en sykmelding med 80 % av grunnlaget.

Kr. 11 470 pr. år å forsikre seg for 100 % av sykepengegrunnlaget fra 17. dag.

Kr. 61 447 pr. år å forsikre seg for 100 % dekning av sykepengegrunnlaget fra første fraværslag.

Du kan lese detaljer om NAV sine ordninger [HER](#) (klikk på selvstendig næringsdrivende).

Om å forsikre seg ekstra hos NAV – [klikk HER](#) og velg selvstendig næringsdrivende.

Husk at du hos NAV ikke får dekket driftsutgiftene til virksomheten!

Alternativ til tilleggsforsikringene fra NAV

Som et alternativ til tilleggsforsikringene hos NAV har PFF inngått avtale med If om forsikringene for medlemmene våre.

Når det gjelder sykdom av inntil 1 års varighet anbefales får sykeavbruddsforsikring, der du kan forsikre deg for et avtalt beløp pr. dag til en gunstig pris. Eksempelvis kan du forsikre deg en utbetaling på kr. 1 000 pr. dag (inkl. helger) med en premie på kr. 20 972 pr. år om du er under 60 år, og kr. 23 687 om du er over 60 år. Forsikringen gjelder frem til du fyller 70 år.

Dersom du er under 45 år, kan du få en gunstigere forsikring som kombinerer sykeavbrudd, yrkesskade og fritidsulykke. Med en forsikringssum på sykeavbrudd på kr. 1 000 pr. dag koster denne forsikringen kr. 22 641 pr. år.

På [PFF sin webside](#) finner du flere detaljer om forsikringer, blant annet om den kollektive livsforsikringen og hele forsikringsavtalen med If. Du kan også laste ned en oversikt over hele forsikringsavtalen med If [HER](#).

En sykeavbruddsforsikring kan være særlig aktuell for fysioterapeuter som:

- driver enkeltpersonforetak
- har høye faste driftskostnader
- har klinikklokaler med husleie
- har leasingavtaler
- har betydelige lån
- har høy personinntekt
- er eneste inntektskilde i virksomheten.

Forsikringer ved egen sykdom av varighet lenger enn 1 år

Dersom du blir langvarig arbeidsufør (lenger enn 1 år) skjer det endringer i de utbetalingene og ordninger. Sykepengene fra NAV blir erstattet med arbeidsavklaringspenger (AAP) som utgjør 66 % av sykepengegrunnlaget. Dersom ditt sykepengegrunnlag er 6G = kr. 819 294 pr. år får du fra NAV utbetalt kr. 528 000. Samtidig opphører utbetalingene fra en eventuell sykeavbruddsforsikring.

Det er derfor nødvendig / hensiktsmessig å forsikre seg ekstra for en slik situasjon. Hos NAV finnes ingen ordninger utover AAP, men man kan via PFF sin forsikringsordning med If tegne en «Personalforsikring med yrkesskade-, uferhets- og ulykkesdekning, inklusiv død. Forsikringen har 2 alternativer som man kan velge mellom alt etter størrelsen av inntekten man har, og koster fra kr. 6 000 til kr. 10 000 pr. år. Erstatningene man får er aldersavhengig, jo yngre man er når et forsikringstilfelle inntreffer desto større er erstatningen. Les detaljer om dette [HER](#).

Blir du langvarig syk/arbeidsufør må det flere tiltak til enn bare forsikring, du må skaffe vikar i praksisen din, og vurdere om du skal si opp driftsavtalen (om du har en), selge virksomheten din og ellers innrette deg og virksomheten din i forhold til situasjonen. Det kan eksempelvis være aktuelt å leie ut virksomheten.

Dette kan du få råd og hjelp til av [PFF](#).

Når det gjelder pensjonsforsikringer kan du lese om dette [HER](#).

PFF's anbefalinger:

Aktuelle forsikringer for deg som er i en oppstartsfase:

1. Tegne forsikring for sykeavbrudd og risiko for varig arbeidsuførhet: If Terapeut Start eller om du er over 45 år – sykeavbruddsforsikring og personalforsikring som dekker yrkesskade, uførhet og fritidsulykke.
2. Opparbeide en økonomisk buffer for dekning av de første 16 dagers sykmelding.
3. Ansvar for pasientskade via Norsk Pasientskadeerstatning (må tegnes av det dersom du driver «helprivat»). Driver du med driftsavtale betaler kommunen premien.
4. Avklare at det ved klinikken der du jobber er en avbruddsforsikring som dekker det inntektstapet du får dersom utstyr og lokaler blir utilgjengelige f.eks. ved brann el. lignende. Dersom du er eier av klinikken, er det ditt ansvar å tegne en slik forsikring.
5. Om økonomien tillater det kan det være aktuelt å tegne en helseforsikring da den kan sikre deg raskere behandling om du blir syk. Som næringsdrivende vil lang ventetid på behandling være kritisk med henblikk på driften av virksomheten din.
6. Vente med å tegne en egen pensjonsforsikring inntil du har en stabil inntekt som gir grunnlag for pensjonssparing.
7. Du bør tegne private forsikringer for eiendom, innbo og reise, og selvfølgelig kasko på bil som er under 5 år gammel.

Aktuelle forsikringer når du har en stabil drift og inntekt:

1. Tegne forsikringer som nevnt under punkt 1 – 5 og 7 i listen ovenfor.
2. Tegne en privat pensjonsforsikring – se mer om dette [HER](#).

Forsikring av virksomheten din

Inntekten din er ikke alene avhengig av deg og din arbeidsevne, den avhenger også av om lokaler og utstyr du bruker er tilgjengelig og fungerer. Ved for eksempel brann, vannskade eller naturkatastrofer kan lokaler og utstyr bli utilgjengelig. Du vil da i en periode ikke kunne få inntekt av de tjenestene du leverer med utgangspunkt i klinikken.

For å gardere seg mot et slikt tilfelle kan man tegne en «klinikk-forsikring» som skal dekke slike tilfeller, mest vanlig brann- og vannskade. Det er viktig at en slik forsikring dekker «avbrudd» det vil si at du får erstatning for det tap av omsetning som oppstår dersom klinikken blir skadet og ikke fungerer. Det er viktig når man tegner en slik forsikring å studere vilkårene nøye, slik at man er helt klar over alle betingelser og unntakene som gjelder i forsikringen, og hvor store erstatningsbeløpene er. Det er fortrinnsvis den/de som eier lokalene og utstyr et som tegner en slik forsikring, som da også skal omfatte omsetningen til alle som jobber ved klinikken.

En slik forsikring er også inkludert i PFF sin avtale med If som du kan lese om i [forsikringsfolderen](#).

Ansvar for behandlingen du gir

Som næringsdrivende fysioterapeut er du ansvarlig for den behandlingen du gir pasientene dine, inkludert at du ikke overser «røde flagg» eller er uaktsom på andre måter slik at pasientene dine ikke påføres skader eller ulemper.

Det heter i Helsepersonelloven:

§ 4.Forsvarlighet

Helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig.

Helsepersonell skal innrette seg etter sine faglige kvalifikasjoner, og skal innhente bistand eller henvise pasienter videre der dette er nødvendig og mulig. Dersom pasientens behov tilsier det, skal yrkesutøvelsen skje ved samarbeid og samhandling med annet kvalifisert personell. Helsepersonell har plikt til å delta i arbeid med individuell plan når en pasient eller bruker har rett til slik plan etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5.

Ved samarbeid med annet helsepersonell, skal legen og tannlegen ta beslutninger i henholdsvis medisinske og odontologiske spørsmål som gjelder undersøkelse og behandling av den enkelte pasient.

Departementet kan i forskrift bestemme at visse typer helsehjelp bare kan gis av personell med særskilte kvalifikasjoner.

Dersom helsepersonell ikke forholder seg til denne paragrafen, kan det oppstå en erstatningssak.

Hvilke forsikringer finnes i tilfelle det skulle inntreffe en pasientskade?

Norsk pasientskadeerstatning (NPE) har dekket pasientskader innen den offentlige helsetjenesten siden 2003. Privatpraktiserende fysioterapeuter som jobber mer enn avtalt volum, eller som ikke har avtale, har plikt til å melde fra om virksomheten sin til NPE.

[HER](#) kan du lese om meldeplikten for fysioterapeuter og problemstillinger knyttet til forskjellige behandlingsmetoder og praksisprofiler.

NPE er et uavhengig statlig forvaltningsorgan underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Det behandler erstatningskrav fra pasienter som har blitt påført skade etter behandlingssvikt innen helsevesenet. Saksbehandlingen er gratis.

For privatpraktiserende fysioterapeuter betyr dette at skader som oppstår innen avtaletiden automatisk er dekket inn innen ordningen, mens skader som oppstår utenom avtaletiden bare dekkes dersom fysioterapeuten har meldt fra om virksomheten sin til NPE.

Med andre ord må fysioterapeuter som jobber uten avtale, eller som jobber vesentlig utover avtaletiden melde fra til NPE om virksomhet som foregår utover avtaletiden. NPE vil da beregne hvor stort et bidrag vedkommende fysioterapeut skal betale i bidrag til ordningen. Til orientering er avgiften for et fysioterapiårsverk i perioden 2023 til og med 2029 er satt til kr. 1 850,-.

Du kan se aktuelle takster [HER under § 10](#).

Alle som er autorisert helsepersonell og tilbyr helsehjelp privat har melde- og tilskuddsplikt til Norsk pasientskadeerstatning. For fysioterapeuter gjelder dette for de som jobber helprivat uten driftstilskudd og for de som jobber privat utover driftstilskuddets størrelse.

Et foretak kan være et enkeltpersonsforetak (ENK) eller et AS. Dersom de har et foretak og de er daglig leder eller eier av virksomheten (ENK eller AS) vil de kunne se det organisasjonsnummeret som de kan representere. Systemet vårt er koblet mot Altinn og Enhetsregistret i Brønnøysund. Det kan være flere som er eiere av et foretak og det er kun en som automatisk vil få tilgang til å representere det foretaket hos oss.

Det er virksomheten som tilbyr helsehjelp som er ansvarlig for at autorisert helsepersonell er innmeldt i ordningen hos oss. Helsepersonell registreres i tilskuddsportalen med helsepersonellnummer og systemet er koblet mot Helsepersonellregisteret.

Her kan du lese mer om [registreringsplikten](#) og [melde deg inn eller oppdatere](#) ditt medlemskap i ordningen.

Dersom det oppstår en pasientskade og du ikke er medlem i ordningen, vil skaden likevel bli behandlet av NPE som vil fastsette og utbetale erstatningen. Du vil da bli pålagt å betale det utbetalte erstatningsbeløpet til NPE ved en såkalt *regress*.

Dersom du som fysioterapeut benytter behandlingsmetoder som ikke er innen det du har kompetanse til gjennom grunnutdanning eller etterutdanning, eller som faller utenom det som er aksepterte behandlingsformer innen fysioterapi, må du henvende deg til NPE for å få fastsatt en kontingent for denne virksomheten. Det kan eksempelvis være injeksjonsbehandling som ikke følger de retningslinjene som er gitt av PFF [HER](#).

Behandling med PRP eller hyaluronsyre faller også utenfor aksepterte metoder for fysioterapeuter og dekkes ikke av den kontingenten som fremkommer i forskriften om pasientskadelovens virkeområde. Man må tegne en særskilt forsikring for en slik aktivitet.

For øvrig anbefaler PFF ikke at fysioterapeuter driver med injeksjoner, behandling med PRP eller hyaluronsyre som ikke utføres i tråd med PFF sin veileder for dette som du kan lese [HER](#).

Dersom fysioterapeuten har opptrådt uaktsomt kan pasienten rette krav om erstatning/oppreisning direkte mot vedkommende. Det er derfor viktig at all behandling som gis er innen trygge rammer for alminnelig god praksis.

Privatpraktiserende fysioterapeuter har imidlertid ofte en nok så sammensatt praksis. PFF har derfor spurt NPE om forskjellige forhold som kan være aktuelle for mange utøvere:

Vanlige spørsmål om forsikringsordningen i NPE

Svarene er gitt av Jan Storvik, avdelingsdirektør NPE:

1. Er jeg dekket av forsikringen når jeg bruker metoder som akupunktur og osteopati, herunder manipulasjon i min vanlige praksis som fysioterapeut?

Svar: Vilkåret for at man i privat helsetjeneste skal være omfattet av pasientskadeloven er at helsepersonell yter helsehjelp i henhold til offentlig autorisasjon eller lisens, jf. § 1 i pasientskadeloven. Med grunnlag i forarbeidene til Lov om alternativ behandling av sykdom mv. og til endringen i pasientskadeloven, Ot. prp. nr. 27 (2002-2003) og Ot.prp. nr. 103 (2005-2006), finner vi å kunne legge til grunn at der autorisert helsepersonell som for eksempel fysioterapeut driver med alternativ behandling innenfor (som en del av) sin vanlige private praksis som fysioterapeut, vil dette være omfattet av pasientskadeloven.

2. Dersom helsepersonell driver en separat alternativ praksis i tillegg til sin vanlige praksis som helsepersonell er da personens utøvelse av den alternative praksisen dekket inn under NPE.

Svar: Dersom helsepersonellet bare, eller i det vesentlige, driver med alternativ behandling, vil vi måtte foreta en konkret vurdering av om dette er omfattet. Momenter ved vurderingen vil være om hjelpen ytes ut fra den kompetanse vedkommende besitter som helsepersonell, om virksomheten skiller seg fra den type virksomhet vedkommende autoriserte helsepersonell ordinært utøver, om virksomheten er markedsført med angivelse av helsepersonelltittel, og hvilken informasjon pasienten har fått med hensyn til om behandlingen er ordinær helsehjelp eller alternativ behandling mv. Det må i noen grad kunne ses hen til om pasienten har en berettiget forventning om at pasientskadeloven vil gjelde.

I det eksempelet du nevner, der det er helsepersonell som driver en separat alternativ praksis, det markedsføres at det i denne kun ytes alternativ behandling, og det også for pasientene vil være klart at det er bare slik behandling man får, vil nok dette falle utenfor pasientskadelovens dekningsområde.

3. Hvordan forholder jeg meg hvis jeg har deltidsavtale med kommunen, men jobber utover avtalt tid?

Svar: Dersom du jobber utover avtalt tid med kommunen, har du plikt til å melde fra om dette til NPE. Du er automatisk dekket av forsikringsordningen innen avtaletiden, men utenfor denne må du betale tilskudd til NPE for å ha dekning. NPE vil beregne hvor stort tilskudd du skal betale i et slikt tilfelle.

Du kan lese mer om ansvar for pasientskader ved å følge linkene under:

[NPE](#)

[Lov om erstatning ved pasientskader mv. \(pasientskadeloven\)](#)

[Forskrift om pasientskadelovens virkeområde og om tilskuddsplikt](#)

Egen forsikring ved private søksmål fra pasienter

Dersom en pasient ikke får medhold i en erstatningssak som er behandlet av NPE, kan pasienten søke erstatning ved å fremme et søksmål om dette ved en domstol.

Dette er noe som svært sjelden forekommer, men muligheten finnes.

Det kan da være aktuelt med en ansvars eller rettshjelpforsikring som dekker et slikt tilfelle. PFF jobber med muligheten for å etablere en slik på kollektiv basis for alle medlemmer, men er ikke i mål med dette ennå. Oppdatering kommer når resultatet er klart.

I noen tilfeller dekker en klinikkforsikring et slikt ansvar, men det kan være tilfeller der en fysioterapeut ikke faller inn under en slik forsikrings dekning.